

Priėmimo data: 2024 m. kovo
22 d.
paskelbta: 2024 m. gegužės
14 d.

Viešas
GrecoRC5(2024)5

PENKTASIS VERTINIMO ETAPAS

Korupcijos prevencija ir etiško elgesio skatinimas centrinės
valdžios (svarbiausios vykdomosios valdžios funkcijos) bei
teisėsaugos
institucijose

ATITIKTIES ATASKAITA

LIETUVA

Priimta 96-ajame GRECO
plenariniame posėdyje (Strasbūras, 2024 m. kovo 18–22 d.)

Group of States against Corruption

Groupe d'États contre la corruption

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

I. IVADAS

1. Penktasis GRECO vertinimo etapas susijęs su korupcijos prevencija ir etiško elgesio skatinimu centrinės valdžios (svarbiausios vykdomosios valdžios funkcijos) ir teisėsaugos institucijose.
2. Šioje atitikties ataskaitoje vertinamos priemonės, kurių ėmėsi Lietuvos valdžios institucijos, kad įgyvendintų rekomendacijas, pateiktas penktojo Lietuvos vertinimo etapo ataskaitoje, kurią GRECO priėmė 89-ajame plenariniame posėdyje (2021 m. lapkričio 29 d. – gruodžio 3 d.) ir kuri buvo paskelbta 2022 m. balandžio 25 d., gavus Lietuvos leidimą ([GrecoEval5Rep\(2020\)1](#)).
3. Kaip reikalaujama pagal GRECO darbo tvarkos taisykles¹, Lietuvos valdžios institucijos pateikė padėties ataskaitą, kurioje pateikta informacija apie priemones, taikytas vertinimo ataskaitoje pateiktoms rekomendacijoms įgyvendinti. Minėta padėties ataskaita buvo gauta 2023 m. spalio 2 d., ir remiantis ja bei papildoma informacija buvo pateikta ši ataskaita.
4. Paskirti atitikties procedūros pranešėjus GRECO įgaliojo Latviją (svarbiausių centrinės vykdomosios valdžios funkcijų atžvilgiu) ir Bosniją ir Hercegoviną (teisėsaugos institucijų atžvilgiu). GRECO sekretoriatas paskirtiems pranešėjams Viktorš'ui Laizāns'ui (Latvija) ir Adnan'ui Dlakić'ui (Bosnija ir Hercegovina) padėjo parengti šią ataskaitą.
5. Atitikties ataskaitoje įvertinamas kiekvienos atskiros vertinimo ataskaitoje pateiktos rekomendacijos įgyvendinimas ir pateikiamas bendras vertinimas dėl to, kaip narė laikosi šių rekomendacijų. Visų neįgyvendintų (arba tik iš dalies įgyvendintų) rekomendacijų įgyvendinimas bus įvertintas remiantis kita padėties ataskaita, kurią valdžios institucijos pateiks praėjus 18 mėnesių po šios atitikties ataskaitos patvirtinimo.

II. ANALIZĖ

6. GRECO vertinimo ataskaitoje Lietuvai pateikė 17 rekomendacijų. Toliau įvertinama, kaip šios rekomendacijos įgyvendintos.

Korupcijos prevencija ir etiško elgesio skatinimas centrinės valdžios (svarbiausios vykdomosios valdžios funkcijos) bei teisėsaugos institucijose

I rekomendacija

7. *GRECO rekomendavo: i) papildyti Valstybės politikų elgesio kodeksą pavyzdinėmis jo įgyvendinimo gairėmis dėl interesų konfliktų ir kitų su etika susijusių klausimų (pavyzdžiui, interesų konfliktų prevencija ir valdymas, ryšiai su lobistais ir kitais trečiaisiais asmenimis, apribojimai pasibaigus tarnybai ir kt.); ii) parengti panašius dokumentus ir gaires politinio pasitikėjimo valstybės tarnautojams ir Respublikos Prezidentui.*

---

¹ Penktojo vertinimo etapo atitikties procedūra reglamentuojama GRECO darbo tvarkos taisyklėmis su pakeitimais. Žr. pakeistas 31 bis ir 32 bis taisykles.

8. Lietuvos valdžios institucijos dėl pirmosios rekomendacijos dalies praneša, kad Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (VTEK) 2021 m. gruodžio 15 d. patvirtino Metodines rekomendacijas dėl savivaldybių merų ir savivaldybių tarybų narių elgesio atitikties Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekso nuostatoms vertinimo. Rekomendacijų paskirtis – suteikti etikos komisijoms ir kitoms institucijoms pagalbą vertinant valstybės politikų elgesio atitiktį Kodekso nuostatoms. 2023 m. rugpjūčio 23 d. šios rekomendacijos buvo atnaujintos, kad atitiktų Valstybės politikų elgesio kodekso nuostatas. Rekomendacijose nagrinėjami procedūriniai ir esminiai klausimai, trumpai aptariamos Elgesio kodekso nuostatos. Be to, 2023 m. VTEK savo interneto svetainėje paskelbė atmintines apie naujai paskirtų valstybės tarnautojų pagrindines pareigas, valstybės tarnautojams pasibaigus tarnybai taikomus apribojimus ir kitus klausimus. Atmintinės taip pat buvo perduotos atitikties užtikrinimo pareigūnams per Privačių interesų registrą. Valdžios institucijos nurodo, kad Metodinės rekomendacijos ir atmintinės aktualios ir politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojams.
9. 2021 m. gruodį Tarptautinės kovos su korupcija dienos proga, siekdama didinti informuotumą etiško elgesio ir korupcijos prevencijos klausimais, VTEK paskelbė aktorių suvaidintus vaizdo siužetus, iliustruojančius dažniausiai pasitaikančias su interesų konfliktų vengimu susijusias situacijas, įskaitant dovanų priėmimą, giminytės keliamą riziką, giminaičių įdarbinimą ir veiklos pertraukos laikotarpį išėjus iš valstybės tarnybos. Be to, 2022 m. VTEK sukūrė specialią interneto svetainę, skirtą padėti išaiškinti valstybės pareigūnų viešuosius ir privačius interesus ir suteikti prieigą prie nuasmenintų VTEK nuomonių dėl Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo (VPIDJ) nuostatų įgyvendinimo.
10. Dėl antrosios rekomendacijos dalies valdžios institucijos praneša, kad 2022 m. gruodžio 12 d. Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarija patvirtino Prezidento kanceliarijos antikorupcinio elgesio ir etikos taisyklės. Šios taisyklės taikomos politinio pasitikėjimo valstybės tarnautojams, karjeros valstybės tarnautojams ir pagal sutartis dirbantiems darbuotojams. Be to, valdžios institucijos nurodo, kad po 2022 m. sausio 1 d. įsigaliojusių Korupcijos prevencijos įstatymo pakeitimų nepriklausomos institucijos (pvz. Seimo kanceliarija, Prezidento kanceliarija, Vyriausybės kanceliarija, ministerijos, Lietuvos bankas, savivaldybių administracijos ar kitos valstybės ar savivaldybių įstaigos) privalo turėti elgesio kodeksą arba antikorupcinio elgesio taisyklės, kuriuose būtų atsižvelgta į įstaigos veiklos specifiką ir nustatyti pagrindiniai atitinkamų darbuotojų skaidrumo ir antikorupcinio elgesio standartai, taip pat pateikti galimų korupcijos rizikos veiksnių pavyzdžiai ir veiksmai, kurių reikia imtis nustačius tokius rizikos veiksnius.
11. GRECO atsižvelgia į valdžios institucijų pateiktą informaciją. Džiugina metodinių rekomendacijų dėl Valstybės politikų elgesio kodekso laikymosi vertinimo priėmimas ir paskelbimas bei jų aktualumas asmeninio (politinio) pasitikėjimo valstybės tarnautojams. GRECO taip pat atkreipia dėmesį į papildomas pastangas didinti valstybės tarnautojų informuotumą apie interesų konfliktus, dovanas ir apribojimus pasibaigus tarnybai. Tačiau atrodo, kad taikomos priemonės nevisiškai atitinka pirmąją rekomendacijos dalį. Šios ataskaitos 8 punkte nurodytos Metodinės rekomendacijos

daugiausia skirtos savivaldybėms (merams ir savivaldybių tarybų nariams). Reikėtų parengti panašų gairių dokumentą, skirtą svarbiausias vykdomosios valdžios funkcijas atliekantiems asmenims (SVVFAA), arba šiuo tikslu pritaikyti Metodines rekomendacijas ir sistemingai teikti jį visiems SVVFAA. Taigi ši rekomendacijos dalis įvykdyta tik iš dalies.

12. Kalbant apie antrąją rekomendacijos dalį, GRECO palankiai vertina tai, kad buvo priimtos Prezidento kanceliarijos antikorupcinio elgesio ir etikos taisyklės, kurios taikomos visiems kanceliarijoje dirbantiems valstybės tarnautojams. Nors tai yra žingsnis teisinga linkme, vis dar nėra jokio gairių dokumento dėl etikos ir sąžiningumo principų, kuris būtų skirtas Prezidentui. Todėl GRECO negali pripažinti, kad ši rekomendacija įgyvendinta visiškai.
13. GRECO daro išvadą, kad I rekomendacija įgyvendinta iš dalies.

II rekomendacija

14. *GRECO rekomendavo: i) kad visi svarbiausias vykdomosios valdžios funkcijas atliekantys asmenys, pradėdami eiti pareigas ir vėliau reguliariai būtų sistemingai instruktuojami dėl etiško elgesio; ii) kad Prezidento kanceliarijoje būtų teikiamos konfidencialios konsultacijos etikos klausimais.*
15. Lietuvos valdžios institucijos dėl pirmosios rekomendacijos dalies nurodo 2023 m. parengtas atmintines apie naujai paskirtų valstybės tarnautojų pagrindines pareigas, apribojimus pasibaigus tarnybai ir kitus etiško elgesio klausimus (žr. šios ataskaitos 8 punktą). VTEK, bendradarbiaudama su Valstybės tarnybos departamentu, siekia informuoti visus naujai paskirtus valstybės tarnautojus, įskaitant politinio (asmeninio) pasitikėjimo pareigūnus, apie pagrindinius profesinės etikos reikalavimus ir galimus papildomos informacijos ir konsultacijų šaltinius. Be to, valdžios institucijos dar kartą atkreipia dėmesį į 2022 m. atidarytą interneto svetainę, kuria siekiama didinti valstybės tarnautojų informuotumą apie interesų konfliktų deklaravimą ir valdymą, apribojimus pasibaigus tarnybai ir kitas VPIDĮ nuostatas. Šioje interneto svetainėje taip pat pateikiamos nuasmenintos VTEK nuomonės dėl konkrečių atvejų, susijusių su minėto įstatymo nuostatų įgyvendinimu. Kadangi VTEK gauna daugybę klausimų panašiomis temomis, nuo 2022 m. atskiri atsakymai į dažniausiai užduodamus klausimus pateikiami pirmiau minėtoje interneto svetainėje.
16. 2023 m. rugsėjį VTEK baigė kurti nuotolinio mokymosi ir testavimo platformą, kuri yra Privačių interesų registro dalis, pirmiausia skirta etikos patarėjams. Tikimasi, kad atitiktis užtikrinimo pareigūnai galės skirti mokymo kursus ir vertinimus bet kokiam pareigūnui, kuriam taikomos VPIDĮ nuostatos. Valdžios institucijų teigimu, ši nauja mokymosi priemonė patvirtinta 2024 m. sausio 24 d. ir yra prieinama asmenims, prisijungusiems prie Privačių interesų registro. Be to, valdžios institucijos remiasi Korupcijos prevencijos įstatymo nuostatomis, pagal kurias reikalaujama, kad viešojo sektoriaus subjektai rengtų darbuotojams mokymus apie korupcijai atsparios aplinkos kūrimą² ir įsteigtų už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingus padalinius arba

---

² Korupcijos prevencijos įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 5 punktas.

paskirtų už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingus asmenis³, taip pat kontroliuotų, kaip darbuotojai laikosi antikorpucinio elgesio standartų. Tokiems subjektams taip pat turėtų būti pavesta konsultuoti darbuotojus įstaigos veiklos srityse kylančiais antikorpucinio elgesio klausimais⁴.

17. Dėl antrosios rekomendacijos dalies valdžios institucijos teigia, kad 2023 m. kovo mėn. VTEK buvo įsteigtas Atitikties skyrius, kurio viena iš pagrindinių funkcijų – konsultuoti viešojo sektoriaus institucijų vadovus ir jų pavaduotojus viešųjų ir privačių interesų derinimo, lobizmo, etikos politikos formavimo ir įgyvendinimo klausimais. Valdžios institucijos tvirtina, kad nuo šio skyriaus įsteigimo daugiau nei dešimt aukšto rango pareigūnų kreipėsi dėl konfidencialios konsultacijos dėl įvairių VPIDĮ ir Lobistinės veiklos įstatymo nuostatų įgyvendinimo.
18. GRECO atsižvelgia į pateiktą informaciją. Dėl pirmosios rekomendacijos dalies GRECO atkreipia dėmesį į VTEK vykdomas naujas mokymo ir informuotumo didinimo priemones ir mano, kad jos naudingai papildė esamas etiško elgesio užtikrinimo priemones. GRECO taip pat atkreipia dėmesį į valdžios institucijų ketinimą užtikrinti, kad visi naujai įdarbinami valstybės tarnautojai, įskaitant asmeninio (politinio) pasitikėjimo valstybės tarnautojus, būtų tinkamai informuoti apie etikos standartus ir elgesį, kurio iš jų tikimasi. GRECO tikisi daugiau sužinoti apie šių naujausių iniciatyvų praktinį įgyvendinimą. Vis dėlto GRECO negavo informacijos apie tai, ar jau dirbantys SVVFAA reguliariai instruktuojami etiško elgesio klausimais.
19. Dėl antrosios rekomendacijos dalies GRECO atsižvelgia į tai, kad VTEK įsteigtas naujas administracinis padalinys – Atitikties skyrius, kurio pagrindinis uždavinys yra rinkti ir analizuoti duomenis iš valstybės institucijų apie kovos su korupcija teisės aktų įgyvendinimą, teikti konsultacijas politikos klausimais ir padėti VTEK teikti metodines rekomendacijas savivaldybių įstaigų etikos komisijoms, atstovauti VTEK valstybės institucijose ir prireikus tarptautinėse organizacijose. GRECO pažymi, kad keli valstybės tarnautojai kreipėsi į Atitikties skyrių ir paprašė pakonsultuoti dėl kovos su korupcija teisės aktų. Nors apskritai tai teigiami pokyčiai, iš skyriaus nuostatų nėra aišku, ar jo teikiamos konsultacijos yra konfidencialios. Be to, atitikties užtikrinimo funkciją sunku suderinti su konfidencialaus konsultavimo funkcija, kai tai daroma to paties subjekto atžvilgiu. Todėl antroji rekomendacijos dalis nėra įvykdyta.
20. GRECO daro išvadą, kad II rekomendacija įgyvendinta iš dalies.

III rekomendacija

21. *GRECO rekomendavo imtis papildomų priemonių, užtikrinančių, kad būtų numatyta ir praktiškai laikomasi tinkamų viešųjų konsultacijų dėl Vyriausybės siūlomų teisės aktų terminų.*
22. Lietuvos valdžios institucijos praneša, kad 2022 m. lapkričio 9 d. buvo iš dalies pakeistas Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamentas, kad būtų užtikrinta teisės aktų kokybė ir tvarumas bei numatyti tinkami terminai viešosioms

---

³ Korupcijos prevencijos įstatymo 24 straipsnio 1 dalis.

⁴ Korupcijos prevencijos įstatymo 13 straipsnio 3 dalis.

konsultacijoms dėl Vyriausybės teisėkūros iniciatyvų. Taigi pagal Darbo reglamento 21.2.¹ punktą, jeigu Seimui pateiktas įstatymo projektas nenumatyta Vyriausybės nutarimu patvirtintuose pasiūlymuose atitinkamai Seimo sesijos darbų programai, nurodomi argumentai, kodėl šio projekto priėmimo būtinybės ir skubos nebuvo galima suplanuoti ir numatyti, ir pateikiama informacija apie galimas neigiamas pasekmes, kurios atsirastų nepriėmus šio projekto nedelsiant. Be to, pagal Darbo reglamentą Vyriausybės kanceliarija nenagrinėja teisės akto projekto, jei konsultacijoms su visuomene buvo skirta per mažai laiko arba teisės akto projektas apskritai nebuvo pateiktas konsultacijoms su visuomene. Darbo reglamente taip pat nustatyti atvejai, kada būtina rengti konsultacijas su visuomene, nurodytas konsultacijų tikslas ir informacijos, kurią paprastai galima surinkti konsultacijų metu, rūšys. Be to, reglamente nustatyta, kad konsultacijų rezultatai turėtų būti pristatomi sprendimus priimančioms asmenims ir skelbiami internetinėje platformoje e. Pilietis.

23. Valdžios institucijos pabrėžia, kad skaidrumo ir atvirumo skatinimas viešajame sektoriuje laikomas prioritetu, kaip matyti iš ilgalaikių politikos dokumentų, pavyzdžiui, 2021–2030 m. nacionalinės pažangos programos ir 2021–2030 m. viešojo valdymo plėtros programos. Šis prioritetas taip pat įtvirtintas 2023 m. gruodžio 23 d. Seimo patvirtintoje pažangos strategijoje „Lietuva 2050“.
24. Be to, Vyriausybės kanceliarijos Atviros Vyriausybės skyrius yra atsakingas už viešųjų konsultacijų mechanizmo įgyvendinimo ministerijose priežiūrą ir nuo 2017 m. kasmet stebi konsultacijų kiekį ir kokybę. Šis skyrius taip pat parengė aštuonias metodines priemones, kurios apima praktinį naujoviškos piliečių įtraukimo veiklos (bendro kūrimo ir svarstomosios demokratijos) įgyvendinimą. Be to, nuo 2021 m. Vyriausybės kanceliarija ėmėsi veiksmų viešųjų konsultacijų ir piliečių įsitraukimui skatinti – pagal projektą „Atviros vyriausybės iniciatyvos“ (užbaigtas 2022 m. gruodžio 21 d.) buvo surengta apie 20 mokymų, konferencijų ir apskritojo stalo diskusijų, kuriose dalyvavo valstybės tarnautojai, buvo toliau vykdomos kitos Atviros Vyriausybės skyriaus iniciatyvos.
25. Galiausiai 2022 m. lapkričio 16 d. Teisingumo ministerija paskelbė Metodinių rekomendacijų dėl teisės aktų projektų rengimo projektą, kuriame pabrėžiama terminų laikymosi svarba viešųjų konsultacijų procese ir siekiama sumažinti teisės aktų priėmimo skubos tvarka ir ypatingos skubos tvarka procedūros taikymą. Rekomendacijose pabrėžiama, kad reglamente nustatyti tik minimalūs konsultacijų terminai, o sudėtingiems ir didelės apimties teisės aktų projektams, kurių apimtis viršija 10 puslapių, turėtų būti numatyti ilgesni nei 12 darbo dienų terminai. Patvirtinus šias rekomendacijas, ministerija ketina jas taikyti ne tik Vyriausybės teisėkūros procedūrose, bet ir jai pavaldžioms institucijoms. Be to, valdžios institucijos informuoja, kad rengiamos ministerijų, Vyriausybės įstaigų ir kitų Vyriausybei pavaldžių viešojo administravimo subjektų norminių teisės aktų projektų derinimo taisyklės. Šiose taisyklėse, be kita ko, bus nustatytos vienodos teisėkūros ir viešųjų konsultacijų procedūros ir įpareigojimas visoms atitinkamoms valdžios institucijoms rengti viešas konsultacijas.
26. GRECO atsižvelgia į informaciją, gautą iš valdžios institucijų. Atrodo, kad imtasi tam tikrų konkrečių veiksmų, siekiant užtikrinti, kad būtų numatyti tinkami terminai

viešosioms konsultacijoms dėl Vyriausybės parengtų teisės aktų projektų, visų pirma reikalaujant pagrįsti į Vyriausybės teisėkūros programą neįtrauktų teisės aktų projektų priėmimą skubos tvarka, tinkamai paaiškinti galimą riziką, kuri kiltų jų nepriėmus, ir nenagrinėti teisės aktų projektų, dėl kurių nebuvo pakankamai pasikonsultuota su visuomene. Be to, pagirtina Vyriausybės kanceliarijos Atviros Vyriausybės skyriaus atliekama metinė viešųjų konsultacijų stebėseną ir įvairi valstybės tarnautojams skirta veikla siekiant paskatinti viešąsias konsultacijas.

27. Teisingumo ministerija paskelbė keletą papildomų rekomendacijų, kaip nustatyti tinkamus terminus viešosioms konsultacijoms dėl teisės aktų projektų, ir tikimasi, kad Vyriausybė patvirtins papildomas taisykles šiais klausimais, kurios dar nėra galutinai parengtos. GRECO pažymi, kad tai yra žingsnis teisinga linkme, tačiau ji turės iš naujo įvertinti padėtį, kai bus patvirtintos minėtos rekomendacijos ir bus pateikta praktinių jų taikymo pavyzdžių. Šiuo metu šią rekomendaciją galima laikyti įgyvendinta tik iš dalies.
28. GRECO daro išvadą, kad III rekomendacija įgyvendinta iš dalies.

IV rekomendacija

29. *GRECO rekomendavo: i) viešai skelbti daugiau informacijos apie ministrų ir politinio pasitikėjimo valstybės tarnautojų susitikimus (oficialius ir neoficialius) su trečiosiomis šalimis, įskaitant lobistus, ir kad tokiuose įrašuose būtų pakankamai išsamiai nurodyta asmens (-ų), su kuriuo (-iais) (arba kurio (-ių) vardu) įvyko susitikimas (-ai), tapatybė ir konkretus (-ūs) diskusijų objektas (-ai); ii) atlikti nepriklausomą Lobistinės veiklos įstatymo įgyvendinimo vertinimą ir, atsižvelgiant į šio vertinimo rezultatus, atitinkamai pakeisti įstatymą (95 punktas).*
30. Lietuvos valdžios institucijos praneša, kad 2021 m. sausio 1 d. įsigaliojęs Lobistinės veiklos įstatymas sudaro visas būtinas teises prielaidas šios veiklos stebėsenai ir tinkamam skaidrumui užtikrinti. Jos pakartoja, kad Prezidentas, Seimo ir Vyriausybės nariai, ministerijų kancleriai, parlamentinių politinių partijų vadovai, merai, savivaldybių tarybų nariai, savivaldybių administracijų direktoriai ir direktorių pavaduotojai privalo viešai skelbti savo darbotvarkes⁵. Be to, valdžios institucijos nurodo, kad nuo 2021 m. gruodžio 1 d. valstybės ir savivaldybių institucijų interneto svetainėse ir mobiliosiose programėlėse turi būti skelbiamos institucijų vadovų, jų pavaduotojų, viceministrų ir ministerijų kanclerių darbotvarkės, įskaitant posėdžių ir konferencijų darbotvarkes, jų tikslą, laiką ir dalyvaujančius asmenis. Kaip pavyzdį valdžios institucijos nurodė Žemės ūkio ministerijos ir Sveikatos apsaugos ministerijos vadovų darbotvarkes, kurias galima rasti jų interneto svetainėse.
31. 2023 m. rugsėjį VTEK patvirtino atmintinę dėl darbotvarkių skelbimo, kurioje pateikiama ši rekomendacija:
  - į viešai skelbiamas darbotvarkes turėtų būti įtraukti susitikimai (įskaitant nuotolinius susitikimus) su suinteresuotosiomis šalimis, interesų grupėmis ir lobistais, o ne vidaus posėdžiai (susitikimai) su kolegomis su darbu susijusiais klausimais;

---

⁵ Kartu valdžios institucijos atkreipia dėmesį, kad nei minėtas įstatymas, nei Vyriausybės nutarimai neregulmentuoja tokių darbotvarkių turinio.

- jei įmanoma, reikėtų nurodyti susitikime dalyvaujančių juridinių asmenų pavadinimus ir fizinių asmenų vardus bei pavardes;
  - darbotvarkėse turėtų būti trumpai aprašytas susitikimo tikslas, data, laikas, vieta ir rezultatai.
32. Valdžios institucijos taip pat pabrėžia, kad tiek lobistai, tiek valstybės tarnautojai, kurių atžvilgiu vykdomas lobizmas dėl teisės aktų projektų, privalo per septynias kalendorines dienas deklaruoti tokią veiklą ir kad tokios deklaracijos skelbiamos viešai⁶. Vertindama lobistinės veiklos deklaracijas, VTEK prižiūri lobistinės veiklos skaidrumą, nagrinėja deklaracijas ir siekia užkirsti kelią pažeidimams. Pasak valdžios institucijų, per metus lobistai ir pareigūnai, kurių atžvilgiu vykdomas lobizmas, pateikia apie 300 lobistinės veiklos deklaracijų, kurios susiejamos lobistinės veiklos deklaracijų sistemoje. Valdžios institucijos nurodo, kad 2020–2023 m. gerokai išaugo registruotų lobistų ir deklaracijų skaičius: 2020 m. buvo registruoti 122, o 2023 m. – 355 lobistai. 2020 m. VTEK gavo 273, o 2023 m. – 635 lobistinės veiklos deklaracijas. Valdžios institucijos primena, kad VTEK teikia metodines rekomendacijas asmenims, siekiantiems nustatyti lobistinę veiklą ir atskirti ją nuo kitos veiklos, kuri pagal Lobistinės veiklos įstatymą nelaikoma lobistine veikla (per metus gaunama daugiau kaip 100 tokių prašymų). Dauguma tokių rekomendacijų 2021 m. buvo susijusios su prievole Seimo nariams, Vyriausybės nariams ir ministerijų politinio pasitikėjimo pareigūnams deklaruoti patirtą lobistinę įtaką.
33. Dėl antrosios rekomendacijos dalies valdžios institucijos mano, kad būtų per anksti vertinti jos įgyvendinimą, atsižvelgiant į tai, kad įstatymas priimtas neseniai. Jų nuomone, praktinis teisės aktų poveikis pasireiškia tik po tam tikro laiko, kai subjektai, kuriems teisės aktas daro poveikį, prie jų prisitaiko. Šiame etape valdžios institucijos pirmenybę teikia organizacinių ir praktinių priemonių, skirtų įstatymo įgyvendinimui praktikoje, vertinimui, o pats įstatymas bus vertinamas tik nustačius, kad reikia papildomų teisėkūros sprendimų.
34. GRECO pažymi, kad įgyvendinant pirmąją rekomendacijos dalį buvo imtasi konkrečių veiksmų, siekiant į VTEK gaunamas lobistinės veiklos deklaracijas įtraukti reikiamą informaciją. Neseniai išleista atmintinė gali būti vertinga priemonė informuotumui šiuo klausimu didinti. Džiugina ir tai, kad daugėja registruotų lobistų ir lobistinės veiklos deklaracijų. Tačiau valdžios institucijų pateiktuose pavyzdžiuose, susijusiuose su ministerijų darbotvarkėmis, pateikiama tik bendro pobūdžio informacija, nenurodant susitikimų detalių ar dalyvių, tokių kaip lobistai ar kiti tretieji asmenys, siekiantys daryti įtaką Vyriausybės sprendimų priėmimui. Todėl lieka neaišku, ar šie susitikimai yra pakankamai skaidrūs. Dėl antrosios rekomendacijos dalies GRECO pažymi, kad nepriklausomas Lobistinės veiklos įstatymo įgyvendinimo vertinimas taip pat galėtų būti labai naudingas siekiant įvertinti praktinius veiksmus, kurių imtasi įgyvendinant šį įstatymą, o ne tik jo teisinis nuostatas *per se*. Todėl Komitetas ragina valdžios institucijas atlikti tokį vertinimą, kaip reikalaujama rekomendacijoje. Apskritai ši rekomendacija gali būti laikoma įgyvendinta tik iš dalies.

---

⁶ Lobistinės veiklos deklaracijoje turi būti nurodytas lobisto vardas ir pavardė, pareigūno, kurio atžvilgiu vykdyta lobistinė veikla, ir naudos gavėjo vardas ir pavardė, atitinkamo teisės akto ir teisės akto projekto pavadinimas bei trumpas teisės akto ar teisės akto projekto reglamentuojamo dalyko aprašymas.

35. GRECO daro išvadą, kad IV rekomendacija įgyvendinta iš dalies.

V rekomendacija

36. *GRECO rekomendavo nustatyti griežtesnes taisykles ir atitinkamas praktines gaires dėl dovanų ir kitos naudos svarbiausias vykdomosios valdžios funkcijas atliekantiems asmenims, įskaitant pareigą pranešti apie jas ir informuoti visuomenę.*

37. Lietuvos valdžios institucijos nurodo 2020 m. VTEK parengtas Gaires dėl dovanų ir paslaugų priėmimo apribojimų, kuriomis, *inter alia*, siekiama padėti valstybės pareigūnams vertinti situacijas, su kuriomis jie gali susidurti gaudami dovanas ar paslaugas, kai vykdo savo tarnybinės pareigas arba kaip privatūs asmenys. Teigiama, kad gairės apima ne tik dovanas, bet ir maitinimą, apgyvendinimą ir kvietimus į renginius. Valdžios institucijos pakartoja, kad pagal VPIDĮ dovanų priimti neleidžiama, o Lobistinės veiklos įstatymas draudžia pareigūnams, kurių atžvilgiu vykdomas lobizmas, priimti dovanas ar kitokį atlygį iš lobistų. Pasak valdžios institucijų, kai kurie neseniai VTEK atlikti vertinimai atskleidė, kad suinteresuotieji subjektai išreiškia skirtingas pozicijas dėl apimties vertinimo ir (arba) vertinimo, ar gautos dovanos atitinka įstatymų reikalavimus. Šie vertinimai taip pat rodo, kad VPIDĮ nuostatas dėl dovanų reikia patikslinti; visų pirma buvo pažymėta, kad VPIDĮ nėra apibrėžtos paslaugos ir tradicijos. Reaguodama į šiuos vertinimus, VTEK parengė įstatymo pakeitimo projektą, kuris kovo mėn. bus aptartas su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais ir 2024 m. balandžio mėn. pabaigoje pateiktas Seimui.

38. Be to, valdžios institucijos teigia, kad 2023 m. spalio mėn. VTEK paskelbė viešąjį pirkimą dėl Privačių interesų registro modernizavimo siekiant užtikrinti, kad visos valstybės pareigūnų gautos dovanos būtų registruojamos ir apskaitomos atitinkamose institucijose. Vienas iš modernizavimo tikslų – užtikrinti, kad valstybės institucijos naudotų vienodą dovanų registravimo formatą, leidžiantį gauti ir paskelbti atitinkamus duomenis. Modernizavimo procesą numatoma užbaigti iki 2024 m. pabaigos.

39. GRECO atsižvelgia į valdžios institucijų pateiktą informaciją. Atrodo, kad dovanų ir paslaugų priėmimo apribojimai vis dar daugiausia reglamentuojami 2020 m. VTEK gairėmis, kurios jau galiojo vertinimo ataskaitos priėmimo metu. Vis dėlto valdžios institucijos supranta, kad reikia atlikti tam tikrus tolesnius pakeitimus, ir tam jau rengiamos daug žadančios iniciatyvos siekiant patikslinti teisės aktų nuostatas dėl dovanų. GRECO ragina valdžios institucijas, atliekant numatytus teisės aktų pakeitimus, visapusiškai spręsti su dovanomis susijusio skaidrumo klausimą, kaip nurodyta šioje rekomendacijoje, ir pateikti SVVFAA pakankamai išsamias gaires šiuo klausimu. Šiuo metu šios rekomendacijos negalima laikyti net iš dalies įgyvendinta.

40. GRECO daro išvadą, kad V rekomendacija nėra įgyvendinta.

VI rekomendacija

41. *GRECO rekomendavo, kad svarbiausias vykdomosios valdžios funkcijas atliekančių asmenų privačių interesų deklaracijos būtų reguliariai tikrinamos iš esmės ir kad*

Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai būtų skirta pakankamai išteklių šiai užduočiai atlikti.

42. Lietuvos valdžios institucijos pakartoja, kad VTEK tikrina aukšto rango pareigūnų deklaracijas, ir tai reglamentuojama 2023 m. rugsėjo 13 d. VTEK pirmininko įsakymu Nr. T-24, kuriuo [naujai įsteigtam] Atitikties skyriui pavesta atlikti patikrinimus pagal prie šio įsakymo pridėtą patikrinimo planą. Prieš įsigaliojant minėtam įsakymui, nagrinėdama pranešimus apie valstybės tarnautojų elgesį, VTEK nustatė neišsamius ar klaidingus duomenis ir pateikė priminimus patikslinti ar papildyti deklaracijas daugiau kaip 80 valstybės tarnautojų, o bendras tokių priminimų skaičius siekia apie 100 per metus.
43. GRECO atsižvelgia į informaciją, gautą iš valdžios institucijų. Ji atkreipia dėmesį, kad pagal naująjį VTEK pirmininko įsakymą 2004 m. bus periodiškai tikrinamos daugumos aukščiausių vykdomosios valdžios pareigūnų privačių interesų deklaracijos. Tai sveikintinas pokytis. Tačiau GRECO negavo informacijos apie tai, kiek SVVFAA deklaracijų jau patikrinta ir ar tokie SVVFAA patikrinimai bus atliekami kasmet (patikrinimo planas apima tik 2024 m.). Be to, nepateikta jokios informacijos apie papildomus VTEK skirtus išteklius, kad ši nauja užduotis būtų atlikta veiksmingai. Kol nėra papildomų įrodymų apie šios rekomendacijos praktinį įgyvendinimą, ji negali būti laikoma visiškai įgyvendinta.
44. GRECO daro išvadą, kad VI rekomendacija įgyvendinta iš dalies.

VII rekomendacija

45. *GRECO rekomendavo: i) kad būtų patikslintos Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos ir institucijų vadovų, kuriems pavesta užtikrinti, kad svarbiausias vykdomosios valdžios funkcijas atliekantys asmenys laikytųsi Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo nuostatų, funkcijos; ii) kad svarbiausias vykdomosios valdžios funkcijas atliekančių asmenų galimų įstatymo nuostatų pažeidimų tyrimą atliktų nepriklausoma institucija, laikydamosi aiškios procedūros.*
46. Lietuvos valdžios institucijos pripažįsta, kad teisės aktuose nėra aiškiai išskirta, kuriai institucijai turėtų tekti pagrindinė atsakomybė atliekant tyrimą dėl galimų SVVFAA padarytų VPIDĮ pažeidimų. Tačiau jos nurodo, kad praktikoje tokius pažeidimus paprastai tiria VTEK. Siekdama išspręsti šią problemą, 2023 m. VTEK inicijavo Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įstatymo pakeitimus, kuriais siekiama aiškiau apibrėžti atitikties užtikrinimo pareigūnų teises ir pareigas, atitinkamų institucijų vadovų atsakomybę už VPIDĮ nesilaikymą ir patikslinti, kad tyrimus šiais klausimais atlieka VTEK. Tikimasi, kad šie pakeitimų projektai Seimą pasieks 2024 m. pavasario sesijoje.
47. Valdžios institucijos pažymi, kad vykdydama savo funkcijas, VTEK yra nepriklausoma institucija, veikianti pagal teisės aktuose nustatytus įgaliojimus, ir kad politikams, pareigūnams, politinėms partijoms, valstybės tarnautojams, asociacijoms, kitiems juridiniams ar fiziniams asmenims draudžiama kištis į VTEK veiklą. Be to, valdžios institucijos taip pat informuoja, kad VTEK yra kompetentinga priimti ir nagrinėti

asmenų, kurių atžvilgiu tyrimą atliko ir sprendimą priėmė valstybės institucija ar įstaiga, skundus⁷.

48. GRECO atsižvelgia į pateiktą informaciją. Daug vilčių teikia tai, kad Lietuvos valdžios institucijos pripažįsta, jog reikia aiškiai apibrėžti kompetenciją tirti galimus SVVFAA etikos pažeidimus, ir kad šiuo klausimu rengiami teisės aktų pakeitimai. GRECO ragina valdžios institucijas pasinaudoti šia galimybe ir įstatymu nustatyti, kad visus tokius galimus SVVFAA padarytus pažeidimus iš tiesų tirtų nepriklausoma institucija, o ne valdžios institucijoms pavaldūs pareigūnai (žr. Vertinimo ataskaitos 158 punktą). Be to, reikėtų nustatyti aiškias tokių pažeidimų tyrimo procedūras. Kadangi visas procesas yra labai ankstyvame etape, kol kas GRECO negali pripažinti šios rekomendacijos net iš dalies įgyvendinta.
49. GRECO daro išvadą, kad VII rekomendacija nėra įgyvendinta.

VIII rekomendacija

50. *GRECO rekomendavo sugriežtinti sankcijas už Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo pažeidimus, siekiant užtikrinti, kad jos būtų veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.*
51. Lietuvos valdžios institucijos pakartoja, kad aukšto rango pareigūnų atsakomybė už neetišką elgesį dažnai yra politinė, ir tokių bylų tyrimai sulaukia didelio žiniasklaidos dėmesio. Taigi 2022–2023 m. VTEK priėmė sprendimus dėl trijų aukšto rango pareigūnų, ir dėl vieno iš šių sprendimų turėjo atsistatydinti finansų viceministras. Be to, 2023 m., dar prieš VTEK atliekant tyrimus, švietimo ministras ir prezidento kanceliarijos politinio pasitikėjimo patarėjas atsistatydino iš pareigų dėl galimų pažeidimų, padarytų prieš kelerius metus, kai jie ėjo pareigas savivaldybėje. Be to, pagal VPIDĮ nuostatas bet koks interesų konfliktų nuostatų pažeidimas, kurį nustato VTEK, prilygsta šiurkščiam šio įstatymo pažeidimui ir už tai gali būti skiriamos baudos pagal Administracinių nusižengimų kodeksą.
52. GRECO pažymi, kad valdžios institucijos nepranešė apie jokiais naujas su šia rekomendacija susijusias priemones. Taigi nebuvo sureaguota į vertinimo ataskaitoje⁸ išreikštą susirūpinimą dėl to, kad už VTEK nustatytus pažeidimus Prezidentui, Seimo nariams ir ministrams nėra taikomos jokios realios sankcijos. GRECO ragina valdžios institucijas iš naujo išnagrinėti šią padėtį ir nustatyti veiksmingas, proporcingas ir atgrasančias sankcijas, taikytinas SVVFAA už neetišką elgesį.
53. GRECO daro išvadą, kad VIII rekomendacija nėra įgyvendinta.

---

⁷ Pagal Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įstatymo 241 straipsnį. Tokie skundai gali būti pateikiami VTEK per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos. Išnagrinėjusi skundą, VTEK gali nuspręsti patenkinti skundą ir visiškai arba iš dalies panaikinti ginčijamą sprendimą; nurodyti ginčijamą sprendimą priėmusiai institucijai įvykdyti VTEK nurodymą; arba atmesti skundą kaip nepagrįstą.

⁸ Vertinimo ataskaitos 160 punkte teigiama, kad „*nė viena iš minėto Įstatymo 23 straipsnyje nustatytų sankcijų netaikoma Respublikos Prezidentui ar ministrams. Vienintelė jiems numatyta priemonė yra VTEK sprendimo, kuriuo nustatomas pažeidimas, paskelbimas viešai. Politinio pasitikėjimo valstybės tarnautojams taikomos piniginės sankcijos, tačiau VTEK gali tik rekomenduoti atitinkamos institucijos vadovui taikyti drausminę nuobaudą.*“

IX rekomendacija

54. GRECO rekomendavo: i) atlikti išsamią privačių aukų bei paramos policijai ir Valstybės sienos apsaugos tarnybai teisinės sistemos ir praktikos analizę ir, atsižvelgiant į jos išvadas, priimti taisykles, kuriomis būtų atsiskyta privačių aukų ir (arba) paramos policijai ir Valstybės sienos apsaugos tarnybai arba bent jau apribota su tuo susijusi korupcijos ir interesų konfliktų rizika; ii) reguliariai skelbti informaciją apie gautas aukas ir paramą (taip pat ir internetu), nurodant kiekvienos aukos pobūdį ir vertę, taip pat aukotojo tapatybę.
55. Lietuvos valdžios institucijos nurodo, kad 2023 m. balandžio 11 d. sprendimu buvo atliktas Policijos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – policija) teisinio reglamentavimo vidaus auditas ir paramos priėmimo praktikos įvertinimas, po kurio buvo pateiktos rekomendacijos dėl vieningos paramos priėmimo, apskaitos ir panaudojimo tvarkos nustatymo, įtraukiant į ją nuostatas dėl: gautos paramos objektų; paramos priėmimo ir sprendimo dėl paramos panaudojimo priėmimo tvarkos; vidinio apskaitos ir atsakomybės reglamentavimo; paramos panaudojimo tikslingumo vertinimo; kontrolės priemonių ir atsakingo padalinio paskyrimo; informacijos apie per kalendorinius metus gautą ir panaudotą paramą skelbimo; ir reikalavimo kiekvieną kartą priimant paramą atlikti rizikos vertinimą dėl galinčio kilti interesų konflikto ir kitų su paramos priėmimu susijusių rizikų (rizika reputacijai, įvaizdžiui ir kt.). Po šio audito 2023 m. gegužės 9 d. policijos generalinis komisaras paskelbė įsakymą Nr. 5-V-396⁹ ir atitinkamą veiksmų planą dėl rekomendacijose numatytų priemonių įgyvendinimo. Galiausiai 2023 m. lapkričio 3 d. generalinis komisaras priėmė įsakymą¹⁰ dėl paramos priėmimo.
56. Be to, Valstybės sienos apsaugos tarnyba (toliau – VSAT) išanalizavo teisės aktus, reglamentuojančius iš privačių asmenų gaunamas dovanas, ir praktiką šioje srityje. Remiantis šia analize, nenustatyta jokių galimų privačių interesų konfliktų ar padidėjusios korupcijos rizikos atvejų. Todėl nuspręsta neatsisakyti privačių asmenų dovanų, kurių teikimą VSAT reglamentuoja tarnybos vado 2021 m. birželio 17 d. įsakymas Nr. 4-206¹¹. Atlikus minėtą analizę, 2022 m. rugpjūčio 2 d. VSAT vado įsakymu Nr. 4-249 buvo dar kartą papildytos dovanų priėmimo ir apskaitos taisyklės, siekiant užtikrinti dovanų ar paramos priėmimo skaidrumą. Konkrečiai buvo įtraukta nauja nuostata, kurioje nustatyta konkreti informacijos apie materialines vertybes, VSAT gaunamas iš fizinių asmenų ir nevalstybinių įstaigų bei organizacijų, viešinimo tvarka.

---

⁹ „Dėl Rekomendacijų, pateiktų gautos paramos policijai teisinio reguliavimo ir praktikos vertinimo vidaus audito ataskaitoje, įgyvendinimo priemonių plano patvirtinimo“.

¹⁰ Lietuvos policijos generalinio komisaro įsakymu Nr. 5-V-867 patvirtintas Paramos gavimo ir panaudojimo Policijos Departamente prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos ir jam pavaldžiose policijos įstaigose tvarkos aprašas.

¹¹ „Dėl Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos paramos būdu ar už simbolinį atlygį gautų materialinių vertybių bei pagal tarptautinį protokolą arba kitu būdu gautų dovanų įvertinimo komisijos sudarymo ir jos darbo reglamento bei turto įvertinimo akto pavyzdinės formos patvirtinimo“.

Galiausiai valdžios institucijos nurodo, kad informacija apie policijos¹² ir VSAT¹³ gaunamą paramą yra prieinama internete.

57. GRECO atkreipia dėmesį į įvairias priemones, kurių ėmėsi policija ir VSAT šiai rekomendacijai įgyvendinti. Ji palankiai vertina teisės aktų ir praktikos dėl galimos interesų konflikto rizikos analizę, kurią atliko šios dvi teisėsaugos institucijos. Nors dėl to nebuvo atsisakyta dovanų priėmimo praktikos, buvo dedamos didelės pastangos siekiant sumažinti korupcijos riziką, be kita ko, priimant specialius teisės aktus šiuo klausimu. Be to, policija ir VSAT viešai skelbia informaciją apie tokias dovanas. GRECO ragina valdžios institucijas išlikti budriomis ir nepamiršti ateityje galbūt kilsiančios rizikos šioje srityje bei užtikrinti griežtą naujai priimtų teisės aktų įgyvendinimą, kad tokia rizika būtų nustatyta ir visapusiškai įvertinta priimant sprendimus dėl dovanų priėmimo.
58. GRECO daro išvadą, kad IX rekomendacijos atžvilgiu imtasi tinkamų veiksmų.

X rekomendacija

59. *GRECO rekomendavo: i) iš dalies pakeisti Lietuvos policijos ir Valstybės sienos apsaugos tarnybos etikos kodeksus dėl etiško elgesio principų ir interesų konfliktų situacijų (pavyzdžiui, dovanų, ryšių su trečiosiomis šalimis, papildomos veiklos ir pan.); ii) prie kodeksų pridėti papildomą priedą su gairėmis ir pavyzdžiais.*
60. Lietuvos institucijos informuoja, kad 2022 m. gruodžio 28 d. VSAT vadovas patvirtino¹⁴ naujos redakcijos VSAT darbuotojų elgesio kodeksą. Be pagrindinių elgesio taisyklių, atnaujintame VSAT elgesio kodekse darbuotojams pateikiama nemažai pavyzdžių ir rekomendacijų, kaip elgtis konkrečiuose su etika ir sąžiningumo principais susijusiose situacijose. Be to, 2023 m. gegužės 16 d. Lietuvos policijos generalinis komisaras patvirtino Lietuvos policijos darbuotojų etikos ir antikorupcinio elgesio kodeksą¹⁵. Etikos kodeksas papildytas priedu „Atsparumo korupcijai ir interesų derinimo gairės bei situacijų pavyzdžiai“¹⁶.
61. GRECO džiaugiasi konkrečiais veiksmais, kurių ėmėsi Lietuvos policija ir VSAT, siekiamos toliau tobulinti savo darbuotojams taikomus etikos (elgesio) kodeksus. Prie šių patobulintų kodeksų pridėtos gairės, pateikiant ir praktines situacijas, su kuriomis pareigūnai gali susidurti vykdydami savo pareigas, taip pat aptariant interesų konfliktų, dovanų ir kitų siūlomų paslaugų, šalutinės veiklos, lobistinės veiklos ir pasibaigus tarybai taikomų apribojimų klausimus. Kartu su pavyzdžiais ir patarimais, kaip elgtis tokiose situacijose, gairėse taip pat nurodomi atitinkami teisės aktai ir taisyklės šiuo klausimu. GRECO taip pat atkreipia dėmesį, kad abu šie kodeksai yra privalomi, o jų pažeidimas užtraukia atsakomybę. GRECO ragina policiją ir VSAT užtikrinti nuoseklų ir griežtą šių kodeksų įgyvendinimą praktikoje.

¹² <https://policija.lrv.lt/lt/administracine-informacija/ataskaitos>

¹³ <https://vsat.lrv.lt/lt/administracine-informacija/parama-ir-dovanos>

¹⁴ VSAT vado įsakymas Nr. 4-429.

¹⁵ Policijos generalinio komisaro įsakymas Nr. 5-V-411.

¹⁶ Etikos kodeksas ir gairės skelbiamos oficialioje policijos interneto svetainėje <https://policija.lrv.lt/lt/administracine-informacija/centrine-policijos-istaigu-darbuotoju-etikos-komisija>

62. GRECO daro išvadą, kad X rekomendacija tinkamai įgyvendinta.

XI rekomendacija

63. *GRECO rekomendavo sukurti koordinavimo sistemą, kuri užtikrintų didesnę įvairių Lietuvos policijos etikos komisijų politikos ir sprendimų nuoseklumą.*

64. Lietuvos valdžios institucijos praneša, kad vykdant policijos įstaigų centralizaciją, kurią siekiama užbaigti iki 2024 m. liepos 1 d., svarstoma galimybė įsteigti centrinę policijos etikos komisiją, o penkiuose apskričių policijos komisariatuose – policijos etikos komisijas. Darbo grupė¹⁷ pokyčiams, susijusiems su perėjimu prie vieno juridinio asmens Lietuvos policijos sistemoje, įgyvendinti ir koordinuoti ketina parengti ir prireikus pakeisti atitinkamus teisės aktus. Šiuo atžvilgiu valdžios institucijos nurodo, kad Seimui pateiktas įstatymo projektas dėl policijos struktūrų centralizavimo. Be to, tikimasi, kad apskričių vyriausiųjų policijos komisariatų reorganizavimas ir sujungimas bei jų pavaldumas Policijos departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos taip pat prisidės prie šios rekomendacijos įgyvendinimo.

65. GRECO atsižvelgia į valdžios institucijų pateiktą informaciją. Apskritai ketinimas įsteigti centrinę etikos komisiją ir policijos etikos komisijas pagrindiniuose apskričių policijos komisariatuose gali padėti išspręsti problemas, dėl kurių buvo pateikta ši rekomendacija, tačiau šis procesas dar neprasidėjo. Numatyti svarbūs žingsniai centralizuojant policijos įstaigas turėtų prisidėti prie policijos etikos komisijų sprendimų nuoseklumo. GRECO ragina valdžios institucijas tęsti reformas, būtinas siekiant užtikrinti etikos komisijų politikos ir sprendimų nuoseklumą visose policijos įstaigose.

66. GRECO daro išvadą, kad XI rekomendacija nėra įgyvendinta.

XII rekomendacija

67. *GRECO rekomendavo įdiegti centralizuotą mechanizmą, pagal kurį būtų teikiamos konfidencialios konsultacijos etikos ir sąžiningumo klausimais policijos ir Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnams.*

68. Lietuvos valdžios institucijos teigia, kad oficialioje policijos interneto svetainėje yra kelios skiltys su kontaktine informacija norintiems pateikti bet kokius klausimus dėl korupcijos prevencijos (teikiami Policijos departamento Imuniteto valdybos Korupcijos prevencijos ir analizės skyriui) ir pranešėjų apsaugos¹⁸. Be to, policijos intraneto skiltyse „Viešųjų ir privačių interesų derinimas“ bei „Interesų konfliktas. Policijos departamento Imuniteto valdybos konsultacijos“ pateikiama Policijos departamento Kontrolės skyriaus kontaktinė informacija, o skiltyje „Naudinga informacija“ nurodytas e. pašto adresas, kuriuo galima pateikti informaciją, susijusią su policijos darbuotojų apsauga nuo galimo neteisėto poveikio. Be to, VSAT savo interneto svetainėje¹⁹ pateikia nuorodą pranešimams teikti „Konsultacijos etikos ir korupcijos atsparumo klausimais“, kurią atidarius galima rasti VSAT imuniteto valdybos kontaktinius

---

¹⁷ Sudaryta Lietuvos policijos generalinio komisaro 2022 m. birželio 15 d. įsakymu Nr. 5-V-638.

¹⁸ <https://policija.lrv.lt/lt/praneseju-apsauga-2>

¹⁹ <https://vsat.lrv.lt/lt/korupcijos-prevencija/korupcijos-prevencija-1>

duomenis konsultacijoms. Be to, valdžios institucijos nurodo, kad Imuniteto valdyba yra sukūrusi vidaus pranešimų teikimo kanalų sistemą ir kad konsultacijų su valdybos pareigūnais galima prašyti elektroniniu paštu, paštu, telefonu, internetu arba asmeniškai, be to, konsultuotis galima anonimiškai. Imuniteto valdybos pareigūnai taip pat rengia kontaktinius mokymus policijos įstaigose ir Lietuvos policijos mokykloje apie tai, kaip teikti informaciją apie policijos pareigūnų padarytus pažeidimus. Galiausiai, valdžios institucijos informuoja įsteigtą Kontrolės skyrių²⁰, kuriam pavesta dirbti tik su informacijos apie pažeidimus teikimo kanalais.

69. GRECO atsižvelgia į valdžios institucijų pateiktą informaciją. Šių dviejų įstaigų darbuotojams prieinama kontaktinė informacija užklausoms įvairiomis temomis pateikti jau buvo skelbiama vertinimo ataskaitos priėmimo metu, tačiau tada ji buvo vertinama kaip nepakankama konfidencialioms konsultacijoms. GRECO su pasitenkinimu atkreipia dėmesį į pagerintas galimybes pranešti apie nusižengimus ir galimybę kreiptis dėl konsultacijos į Policijos imuniteto valdybą, taip pat ir anonimiškai. Nors šiomis priemonėmis sudaromos sąlygos kreiptis dėl konsultacijos, jų pagrindinis tikslas – palengvinti informacijos apie pažeidimus teikimą. Iš aprašytų priemonių nėra aišku, ar į Imuniteto valdybą galima kreiptis dėl konfidencialios konsultacijos etikos ir sąžiningumo klausimais, jei nėra ketinama pranešti apie pažeidimą. Centralizuota konfidencialaus konsultavimo etikos ir sąžiningumo klausimais sistema, skirta policijos ir VSAT nariams, vis dar neįdiegta. Jei tokio pobūdžio konsultavimas yra viena iš Imuniteto valdybos funkcijų, tai turėtų būti aiškiau nurodyta policijos ir VSAT darbuotojams. Kadangi šis klausimas nėra iki galo išspręstas, GRECO ragina Lietuvos valdžios institucijas nedelsiant imtis reikiamų veiksmų. Kol kas šią rekomendaciją galima laikyti įgyvendinta tik iš dalies.
70. GRECO daro išvadą, kad XII rekomendacija įgyvendinta iš dalies.

XIII rekomendacija

71. *GRECO rekomendavo reguliariai atlikti policijos ir Valstybės sienos apsaugos tarnybos darbuotojų etikos patikrinimus, atsižvelgiant į korupcijos rizikos veiksnius ir reikiamą saugumo lygį.*
72. Lietuvos institucijos praneša, kad Lietuvos policijos generalinis komisaras 2023 m. vasario 17 d. paskelbė įsakymą Nr. 5-V-157 „Dėl policijos darbuotojų atsparumo korupcijai tikrinimų atlikimo“, kuriame nustatytas patikrinimų periodiškumas. Šiuos patikrinimus turi atlikti Policijos imuniteto valdyba, atsakinga už patikrinimų, susijusių su policijos darbuotojų atsparumu korupcijai, užduočių nustatymą. Pagal įsakymą bus tikrinamas kiekvienas policijos darbuotojas, kuris per pastaruosius trejus metus nebuvo tikrintas dėl kitų priežasčių (pvz., paaukštinimo pareigose, leidimo dirbti su slapta informacija ir pan.)²¹. Valdžios institucijų duomenimis, nuo 2023 m. liepos 13 d. 1 329 policijos darbuotojai buvo patikrinti dėl atsparumo korupcijai. Taip pat pažymima, kad

---

²⁰ Pagal generalinio komisaro 2021 m. liepos 13 d. įsakymą Nr. 5-V-537 „Dėl Policijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Imuniteto valdybos nuostatų patvirtinimo“ ir Imuniteto valdybos nuostatus.

²¹ Pagal Asmenų tikrinimo tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos policijos generalinio komisaro 2022 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. 5-V-1255 „Dėl asmenų tikrinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

2023 m. gegužės 15 d. VSAT vadovas paskelbė įsakymą Nr. 4-219²², kuriuo patvirtino tvarką, numatančią, kad visų darbuotojų atsparumas korupcijai turi būti vertinamas ne rečiau kaip kartą per trejus metus. Valdžios institucijų duomenimis, nuo 2023 m. gegužės 15 d. dėl atsparumo korupcijai buvo patikrinti 993 VSAT darbuotojai.

73. GRECO atkreipia dėmesį į tai, kad priimtos naujos taisyklės ir procedūros, kuriose nustatytas reikalavimas reguliariai tikrinti policijos ir VSAT darbuotojus. Abiejuose atitinkamų teisėsaugos institucijų priimtuose įsakymuose apibrėžtos sąvokos ir procedūros, kurių reikia laikytis atliekant „atsparumo korupcijai“ patikrinimus. Tai žingsnis teisinga linkme. Vis dėlto atrodo, kad šiose procedūrose etikos vertinimas nenumatytas asmenims, užimantiems pareigas, kuriose kyla korupcijos rizika, pavyzdžiui, dėl valdžios koncentracijos ar įgaliojimų viršijimo, su ekonomine veikla susijusio policijos darbo ir t. t. (kaip nurodyta vertinimo ataskaitos 215 punkte). Nors įvestas reguliarus visų policijos ir VSAT darbuotojų etikos vertinimas (ne rečiau kaip kas trejus metus) yra sveikintinas dalykas, to nepakanka norint išspręsti susirūpinimą keliančius klausimus, kuriais grindžiama ši rekomendacija.
74. Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta pirmiau, GRECO daro išvadą, kad VIII rekomendacija įgyvendinta iš dalies.

XIV rekomendacija

75. *GRECO rekomendavo imtis priemonių, kad būtų užtikrintas policijos institucijų politikos ir sprendimų dėl leidimo vykdyti papildomą veiklą nuoseklumas.*
76. Lietuvos valdžios institucijos atkreipia dėmesį į vykdomą policijos reorganizaciją, kuri jau minėta šios ataskaitos 63 punkte, ir nurodo, kad užbaigus šį procesą (planuojama iki 2024 m. liepos 1 d.), politika bei sprendimai dėl leidimų vykdyti išorės veiklą bus nuoseklesni.
77. GRECO atkreipia dėmesį į vykstančią policijos reformą ir tikisi gauti atnaujintą informaciją, susijusią su šia rekomendacija, kuri parodytų, kad priimant sprendimus dėl leidimų policijos darbuotojams užsiimti papildoma veikla vadovaujamosi nuoseklia politika.
78. GRECO daro išvadą, kad XIV rekomendacija nėra įgyvendinta.

XV rekomendacija

79. *GRECO rekomendavo nustatyti griežtesnes taisykles ir gaires dėl dovanų ir kitos naudos policijos ir Valstybės sienos apsaugos tarnybos darbuotojams, įskaitant pareigą pranešti apie dovanas ir prirėikus jas registruoti.*
80. Lietuvos valdžios institucijos praneša, kad 2023 m. vasario 20 d. Lietuvos policijos generalinis komisaras patvirtino (įsakymu Nr. 5-V-161) Lietuvos policijos dovanų politiką, kuri paskelbta oficialioje policijos interneto svetainėje²³. Tuo pačiu metu

---

²² Visas pavadinimas: Įsakymas Nr. 4-219 „Dėl Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos darbuotojų atsparumo korupcijai tikrinimų atlikimo“.

²³ <https://policija.lrv.lt/lt/korupcijos-prevencija/kita-informacija>

Policijos departamento valdymo sistemoje buvo sukurtas Dovanų registras ir Neteisėto atlygio registras. Dovanų politika nustato dovanų, gautų pagal tarptautinį protokolą ar tradicijas, perdavimo, vertinimo, registravimo, saugojimo ir eksponavimo, taip pat naudojimosi paslaugomis tvarką bei elgesį, kurio šiuo atžvilgiu tikimasi iš policijos darbuotojų. Ji taikoma visiems policijos darbuotojams, taip pat stažuotojams, praktikantams ir kitiems su policija sutartiniais santykiais susijusiems asmenims. Sąvokos „dovana“ apibrėžtis apima bet kokį turtą ar turtinę teisę, kurią galima įvertinti pinigais, taip pat apmokėjimą už maitinimą, apgyvendinimą, transportą ir pan. Dovanų politikoje nustatyta, kad policijos darbuotojas, atlikdamas jam pavestas funkcijas, neturi teisės nei tiesiogiai, nei netiesiogiai priimti ar teikti dovanų (6 punktas), išskyrus atvejus, kai tokių dovanų vertė neviršija 150 EUR arba kai jos gaunamos pagal tarptautinį protokolą, tradiciją ar reprezentaciniais tikslais. Dovanų politikoje taip pat nustatyta, kad visos policijos darbuotojų gautos leistinos dovanos turi būti įvertintos ir užregistruotos Dovanų registre. Pagal Dovanų politiką nuasmeninta informacija apie gautas dovanas turėtų būti skelbiama viešai ir atnaujinama kas šešis mėnesius. Neleistinų dovanų ar paslaugų paprastai reikia atsisakyti, o jei paaiškėja, kad tokios dovanos buvo gautos (jei tai nėra kyšis), jas reikia deklaruoti per vieną darbo dieną ir perduoti policijai arba grąžinti. Galiausiai, Dovanų politikos priede pateikiami dovanų priimtinumą vertinimo kriterijai. Be to, 2021 m. birželio 17 d. VSAT patvirtino²⁴ Dovanų politiką ir VSAT dovanų registrą.

81. Be to, valdžios institucijos teigia, kad VPIDJ teisės aktų pakeitimai dėl dovanų, kuriuos planuojama Seimui pateikti per 2024 m. pavasario sesiją (žr. šios ataskaitos 36 punktą), būtų taikomi ir teisėsaugos institucijoms.
82. GRECO su pasitenkinimu atkreipia dėmesį į naujas ir išsamias policijos dovanų taisykles, kuriose nustatytas principas nepriimti dovanų, siūlomų atliekant tarnybines pareigas, numatytos konkrečios išimties dėl leistinų dovanų ir nustatyta dovanų vertinimo tvarka, taip pat į viešai prieinamą Dovanų registrą. Panašias taisykles, atrodo, yra patvirtinusi ir VSAT. Šie veiksmai yra pagirtini, todėl GRECO ragina teisėsaugos institucijas užtikrinti veiksmingą šių taisyklių įgyvendinimą praktikoje.
83. GRECO daro išvadą, kad XV rekomendacija tinkamai įgyvendinta.

XVI rekomendacija

84. *GRECO* rekomendavo sukurti konkrečius politinius mechanizmus, skirtus interesų konfliktų prevencijai ir valdymui po to, kai pareigūnai palieka policiją ir Valstybės sienos apsaugos tarnybą ir pradeda dirbti privačiame sektoriuje.
85. Lietuvos valdžios institucijos praneša, kad 2023 m. atnaujinta atmintinė dėl pasibaigus tarnybai valstybės tarnautojams taikomų apribojimų (žr. 36 punktą) aktuali ir policijos darbuotojams. Atmintinėje nurodytos atitinkamos VPIDJ nuostatos ir pateiktos VTEK paskelbtos gairės bei rekomendacijos dėl apribojimų, taikomų užbaigus tarnybą viešajame sektoriuje. Ši informacija taip pat perduodama atitikties užtikrinimo

---

²⁴ Įsakymas Nr. 4-206 „Dėl Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos darbuotojų gautų dovanų pagal tarptautinį protokolą ar tradicijas, taip pat reprezentacijai skirtų dovanų perdavimo, vertinimo, registravimo, saugojimo ir eksponavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

pareigūnams per Privačių interesų registrą. Taip pat pažymėtina, kad Policijos imuniteto valdyba parengė „Atmintinę pasibaigus tarnybai“, su kuria policijos darbuotojai gali susipažinti intranete²⁵. Be to, valdžios institucijos nurodo, kad VTEK dalijasi su kompetentingomis institucijomis, įskaitant teisėsaugos institucijas, informacija apie pretendentų į valstybės tarnautojo pareigas anksčiau padarytus su korupcija ir etika susijusius pažeidimus, įskaitant atvejus, kai jie nesilaikė pasibaigus tarnybai taikytinų apribojimų.

86. GRECO atsižvelgia į valdžios institucijų pateiktą informaciją. Po vertinimo ataskaitos priėmimo parengta ir atnaujinta įvairi medžiaga informuotumui apie pasibaigus tarnybai taikytinus apribojimus didinti buvo pagrįsta tuo metu jau galiojančiais įstatymais ir kitais teisės aktais. Atrodo, kad nebuvo imtasi jokių naujų priemonių, kad būtų įdiegti prevenciniai mechanizmai, skirti darbuotojams, išeinantiems iš tarnybos policijoje ar VSAT ir įsidarbinantiems privačiame sektoriuje. GRECO primena, kad šiuo atžvilgiu gali kilti interesų konfliktų rizika ir sunkumų užtikrinant informacijos konfidencialumą (kaip aprašyta vertinimo ataskaitos 261 punkte). Iki šiol nesimta jokių veiksmų šiai rizikai pašalinti.
87. GRECO daro išvadą, kad XVI rekomendacija nėra įgyvendinta.

XVII rekomendacija

88. *GRECO rekomendavo vykdyti specialius mokymus ir informuotumo didinimo veiklą pranešimų apie pažeidimus teikimo ir pranešėjų apsaugos klausimais visuose policijos ir Valstybės sienos apsaugos tarnybos hierarchijos lygiuose bei pavaldumo grandyse.*
89. Lietuvos valdžios institucijos praneša, kad per ataskaitinį laikotarpį buvo surengti keli mokymai, kuriuose daugiausia dėmesio skirta pranešėjų teikiamiems pranešimams apie korupciją ir jų apsaugai. Kaip pavyzdys buvo paminėti 2022 m. prokuratūros surengti mokymai visų hierarchijos lygių policijos darbuotojams (gruodžio 13 d., dalyvavo 96 aukštesnio rango pareigūnų) ir VSAT darbuotojams (rugsėjo 6–8 d.), įgyvendinant mokymo programą „Pranešėjų apsauga Lietuvoje: įstatymo taikymo praktiniai aspektai“. Be to, pagal Policijos imuniteto valdybos parengtą kvalifikacijos tobulinimo programą „Korupcijos prevencija ir tarnybinė etika“ buvo surengti nuotoliniai mokymai policijos pareigūnams korupcijos prevencijos, pranešimo apie pažeidimus ir kitomis aktualiomis temomis. Valdžios institucijos nurodo, kad 2022 m. mokymuose iš viso dalyvavo 7 754, o 2023 m. – 528 policijos pareigūnai. Valdžios institucijos pabrėžia, kad šie mokymai, kurie 2024 m. vėl rengiami naujiems policijos darbuotojams, yra skirti visiems policijos darbuotojams ir kad dauguma vadovų juos sėkmingai užbaigė. Be to, policijos intraneto skiltyje „Pranešėjų apsauga“ pateikta kontaktinė informacija norintiems pateikti užklausą šia tema, o policijos darbuotojams parengta atmintinė „Informacijos apie pažeidimus policijos įstaigose teikimas“.
90. VSAT taip pat ėmėsi priemonių didinti informuotumą apie pranešimą apie korupciją ir darbuotojų, sąžiningai pranešančių apie korupciją, apsaugą. Visų pirma buvo peržiūrėtos VSAT darbuotojų mokymo programos, į jas įtraukiant papildomą medžiagą

---

²⁵ <https://intranetas.policija.lt/darbui/imunitetas/atmintine-pasibaigus-valstybes-tarnybai>

apie pranešėjų apsaugą ir pranešimų teikimą. VSAT imuniteto valdybos pareigūnai kasmet rengia pareigūnams mokymus darbo vietoje pranešėjų apsaugos ir pranešimo apie galimus pažeidimus temomis. 2022 m. šiuose mokymuose dalyvavo 880, o 2023 m. – 740 pareigūnų. 2022 m. rugsėjo 6 ir 8 d. Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros organizuojuose specializuojuose nuotoliniuose mokymuose (minėtuose ankstesniame punkte) dalyvavo atitinkamai 49 ir 47 VSAT darbuotojai. Kalbant apie pranešimus apie pažeidimus, valdžios institucijos nurodo, kad 2023 m. VSAT kanalais buvo gauti aštuoni tokie pranešimai, dėl vieno iš jų atliktas tarnybinis patikrinimas, o likę septyni nepasitvirtino. Policija 2022 m. buvo sulaukė aštuonių, o 2023 m. – 18 pranešimų. Tačiau valdžios institucijos nurodo, kad šie pranešimai neatitiko Pranešėjų apsaugos įstatymo nuostatų ir buvo perduoti nagrinėti pagal bendrą pareiškimų (prašymų, skundų) nagrinėjimo tvarką.

91. Nuo 2021 m. VSAT pareigūnams keturis kartus per metus per MOODLE platformą organizuojami²⁶ nuotoliniai mokymai, apimant ir pranešėjų apsaugos temas. 2021 m. šiuose mokymuose dalyvavo 148, 2022 m. – 382, o 2023 m. – 373 pareigūnai. Nuo 2023 m. nuotoliniuose mokymuose per MOODLE platformą gali dalyvauti ir karjeros valstybės tarnautojai bei pagal darbo sutartį dirbantys VSAT darbuotojai. 2023 m. pirmąjį pusmetį šiuose mokymuose dalyvavo 118 darbuotojų. Be to, kiekvienais mokslo metais VSAT Imuniteto valdybos pareigūnai Pasieniečių mokyklos kursantams skaito paskaitas apie korupcijos prevenciją, per kurias nagrinėjami ir pranešimo apie pažeidimus klausimai. Taigi 2022 m. šiuose mokymuose dalyvavo 199 kursantai, o 2023 m. – 108 kursantai).
92. GRECO atkreipia dėmesį į teisėsaugos institucijų pastangas įtraukti pranešimo apie pažeidimus ir pranešėjų apsaugos temas į savo darbuotojams skirtas mokymo programas ir iniciatyvas, be kita ko, siunčiant juos į šiai temai skirtus užsiėmimus (kuriuos rengia prokuratūra). GRECO pripažįsta, kad policija ir VSAT ėmėsi rimtų veiksmų, kad padidintų informuotumą apie galiojančius teisės aktus dėl pranešimo apie korupciją ir pranešėjų apsaugos, ir ragina valdžios institucijas sistemingai tęsti šią veiklą. Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta pirmiau, GRECO mano, kad šios rekomendacijos reikalavimai įvykdyti.
93. GRECO daro išvadą, kad XVII rekomendacija tinkamai įgyvendinta.

III. IŠVADOS

94. **Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta pirmiau, GRECO daro išvadą, kad Lietuva tinkamai įgyvendino keturias iš septyniolikos penktojo vertinimo etapo ataskaitoje pateiktų rekomendacijų.** Iš likusių trylikos rekomendacijų septynios įgyvendintos iš dalies, o šešios liko neįgyvendintos.
95. Konkrečiai imant, IX, X, XV ir XVII rekomendacijos tinkamai įgyvendintos arba jų atžvilgiu imtasi tinkamų veiksmų, I-IV, VI, XII ir XIII rekomendacijos įgyvendintos iš dalies, o V, VII, VIII, XI, XIV ir XVI rekomendacijos neįgyvendintos.

---

²⁶ Pagal VSAT vadovo 2021 m. gegužės 7 d. įsakymą Nr. K-929.

96. Kalbant apie svarbiausias vykdomosios valdžios funkcijas, parengti rekomendaciniai ir informaciniai dokumentai dėl Valstybės politikų elgesio kodekso įgyvendinimo, buvo dedamos papildomos pastangos siekiant padidinti valstybės tarnautojų informuotumą apie interesų konfliktus, dovanas ir apribojimus, taikytinus pasibaigus tarnybai, o Vyriausioji tarnybinės etikos komisija ir toliau didino naujai priimtų valstybės tarnautojų, įskaitant asmeninio (politinio) pasitikėjimo valstybės tarnautojus, informuotumą apie etiką ir sąžiningumą. Naujai įsteigtas Atitikties skyrius, kurio viena iš užduočių – tikrinti aukšto rango pareigūnų deklaracijas, gali turėti teigiamą poveikį bendrai elgesio ir etikos kodeksų įgyvendinimo vykdomosios valdžios institucijose priežiūrai. Buvo patvirtintos Prezidento kanceliarijai skirtos etikos ir elgesio taisyklės. Vis dėlto reikia imtis tolesnių veiksmų, visų pirma teikiant reikalingas etiško elgesio gaires ir instrukcijas asmenims, jau einantiems svarbiausias vykdomosios valdžios pareigas, ir nustatyti elgesio (etikos) taisykles Prezidentui. Taip pat pažymėtina, kad vis dar reikia nustatyti griežtesnes taisykles ir praktines gaires SVVFAA dėl dovanų ir kitos naudos. Be to, vis dar reikia patikslinti galimų SVVFAA padarytų etikos ir sąžiningumo taisyklių pažeidimų tyrimo kompetenciją, siekiant užtikrinti, kad tokius tyrimus atliktų nepriklausoma institucija, o už nustatytus pažeidimus turėtų būti nustatytos realios sankcijos. Galiausiai, Vyriausybės arba ministerijos lygmeniu ir Prezidento kanceliarijoje turi būti sudarytos sąlygos konfidencialiai pasikonsultuoti etikos klausimais.
97. Kalbant apie teisėsaugos institucijas, pažanga padaryta keliose srityse. Buvo išanalizuoti policijos ir Valstybės sienos apsaugos tarnybos nuostatai ir praktika, susijusi su dovanų priėmimu, ir nustatytos išsamesnės gautų dovanų vertinimo, priėmimo (atsisakymo) ir apskaitos taisyklės. Atnaujinti abiejų teisėsaugos institucijų etikos kodeksai ir patvirtinti rekomendaciniai dokumentai su praktiniais šių kodeksų įgyvendinimo pavyzdžiais. Be to, policijoje ir VSAT patvirtinta išsami politika bei taisyklės dėl dovanų atsisakymo (priėmimo), jų vertinimo ir registravimo, abiejų teisėsaugos institucijų darbuotojams nuolat rengiami mokymai ir didinamas jų informuotumas pranešėjų apsaugos klausimais. Vis dėlto dar reikia įgyvendinti keletą svarbių rekomendacijų, pavyzdžiui, užtikrinti įvairių policijos etikos komisijų politikos ir sprendimų nuoseklumą, taip pat sprendimų dėl leidimo užsiimti papildoma veikla nuoseklumą. Teisėsaugos institucijos taip pat turėtų pradėti kurti centralizuotą savo darbuotojų konfidencialaus konsultavimo sistemą ir nustatyti aiškias taisykles, gaires bei prevencines priemones, kad būtų išvengta galimų interesų konfliktų, susijusių su tarnybą paliekančiais pareigūnais, ketinančiais įsidarbinti privačiame sektoriuje.
98. Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta pirmiau, GRECO pažymi, kad per ateinančius 18 mėnesių būtina toliau daryti pažangą, kad būtų pasiektas tinkamas rekomendacijų įgyvendinimo lygis. Vadovaudamasi savo Darbo tvarkos taisyklėmis (pakeistos 31 bis taisyklės 8.2 punktas), GRECO ragina Lietuvos delegacijos vadovą iki 2025 m. rugsėjo 30 d. pateikti papildomos informacijos apie rekomendacijų įgyvendinimą.
99. GRECO ragina Lietuvos valdžios institucijas kuo greičiau suteikti leidimą paskelbti šią ataskaitą ir ją paviėšinti.